

TALOUSTIETEELLISEN TUTKIMUSLAITOKSEN

TOIMINTA VUONNA 1968

Taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toiminta

vuonna 1968

1. Julkaisut	6. Tutkimustoiminta ja opinnot
2. Kirjasto	7. Komiteat ja toimikunnat
3. Informaatio ja tilastot	8. Ulkomaiset kokoukset
4. Suhdannekehityksen seuraaminen ja ennustaminen	9. Henkilökunta
5. Automaattinen tietojenkäsittely	Liite 1. Tutkijoiden kirjallinen toiminta
	Liite 2. Tutkijoiden esitelmätoiminta

Tässä kertomuksessa vuodelta 1968 selostetaan tutkimuslaitoksen julkaisu- ja informaatiotoimintaa, tieteellisiä töitä ja asiantuntijatehtäviä sekä henkilökunta-asioita.

1. Julkaisut

Monthly Bulletin ilmestyi vuoden aikana kuukausittain entisessä muodossaan. Pääkirjoituksissa käsiteltiin Suomen Pankkia, työllisyyttä, teollisuustuotantoa, tulopolitiikkaa, indeksiehdon lopettamista, yksityistä kulutusta, yrityksen perustamista Suomeen, verotuksen uudistusta, ulkomaankauppaa, maksutasetta, budjettia, hinta-, palkka- ja tulopolitiikkaa sekä työehtosopimuksia. Taka-artikkeleissa selviteltiin metsien tuottavuutta Suomessa, rakennemuutoksia Suomen teollisuustuotannossa, budjetin rakenneuudistusta, maksutasetta, valtiontaloutta, uutta kuluttajahintaindeksiä, kansantuloa kehitysapua sekä Suomen ja Neuvostoliiton välistä kauppaa.

Bulletin ilmestyi 28-sivuisena tammi-, heinä-, elo-, loka- ja marraskuussa ja muina kuukausina 24-sivuisena. Lehden painosmäärä

oli 5 500 kpl maaliskuusta alkaen oltuaan sitä ennen 100 kpl vähemmän. Kuudesta taka-artikkelista otettiin eripainoksia.

Myöhäissyksyllä ryhdyttiin Mainos Taucherin kanssa neuvotteluihin Bulletinin ulkoasun uudistamisesta.

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisut vuoden 1968 aikana:

Suomen Pankin vuosikirja 1967 (48. vuosikerta) toimitettiin entiseen tapaan taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa. Kirjan suomenkielinen painos oli 650 kpl, ruotsinkielinen 350 kpl ja englanninkielinen 1 000 kpl eli painos yhteensä 2 000 kpl.

A-sarjassa tuli painosta Taloudellisia Selvityksiä 1967, jonka painatus oli aloitettu edellisenä vuonna. Julkaisun Taloudellisia Selvityksiä 1968 painatus suomen- ja ruotsinkielisenä aloitettiin ja nide sisältää seuraavat kirjoitukset: kauppat. maist. Reino Airikkala "Suomen maksutase vuosina 1957-1967", valtiot. kand. Ralf Pauli "Suomen tavarantuonti 1958-1967 - suhdanne-, rakenne- ja ennustenenäkökohtia", valtiot. kand. Pekka Korpinen "Tullinalennusten vaikutuksista", kauppat. maist. Gustav Mattson "SDR - uusi tekijä kansainvälisessä maksujärjestelmässä", valtiot. lis. Ulla Bredenberg "Luottokantatilasto vuosina 1958-1967". Lisäksi julkaisussa esitetään tuoreimmat luottokantaa ja maksuvälinevarantotasetta koskevat tilastot. Niteen suomenkielinen painos on 1 000 kpl ja ruotsinkielinen 400 kpl.

B-sarjassa julkaistiin seuraavat teokset: valtiot. tri Henri J. Vartiainen väitöskirja "Valtion tulojen kasvuun sisältyvä automatiikka sekä verotusperusteiden muutokset Suomessa vuosina 1950-1964" (The Growth in Finnish Government Revenue due to Built-in Flexibility and Changes in Tax Rates, 1950-1964) ja valtiot. tri Pertti Kukkosen väitöskirja "Analysis of Seasonal and Other Short-

term Variations with Applications to Finnish Economic Time Series".
Kummankin julkaisun painos oli 900 kpl.

D-sarjassa ilmestyivät seuraavat julkaisut: Kari Puumanen
"Indeksivaateet valintakohteina" (D:19, painos 200 kpl) ja Richard
Aland "The Investment Banking Function in the United States -
Sijoituspankkitoiminta Yhdysvalloissa", suomen- ja englanninkie-
lellä yhtenä niteenä (D:20, painos 400 kpl).

Kansleri Hugo E. Pippingin kirjoittaman, Suomen Pankin histo-
riaa vuosilta 1878-1914 käsittelevän teoksen painatustyöt aloitet-
tiin vuonna 1968. Teos julkaistaan suomen- ja ruotsinkielisenä
samaa tapaan kuin kansleri Pippingin edellinen tutkimus.

Suomen Obligaatiokirja 1967 julkaistiin yhtenä niteenä suomen-
ruotsin- ja englanninkielellä. Se sisältää tiedot vuoden 1967 ai-
kana liikkeeseen lasketuista obligaatiolainoista. Sivumäärä on
36 ja painos 500 kpl.

Suunta ja Suhdanne -julkaisun ensimmäinen numero ilmestyi jou-
lukuussa 1966. Julkaisun on suunnitellut valtiot. tri Pertti Kuk-
konen ja sitä toimittaa fil. maist. Lea Honkanen. Suunta ja Suh-
danne julkaistaan suomen- ja englanninkielisin tekstein, ja se il-
mestyy kunkin vuosineljänneksen viimeisellä kuukaudella. Painos
on ollut 500 kappaletta.

Niteessä esitetään 110 aikasarjaa, jotka kuvaavat taloudellis-
ten ilmiöiden suuntaa ja suhdannevaihteluita yli kymmenen vuoden
pituiselta ajalta. Viimeiseltä 3-4 vuodelta julkaistaan vastaavat
numerosarjat. Lähes kaikki aikasarjat on puhdistettu muuttuvasta
keskimääräisestä kausivaihtelusta. Muutamia sarjoihin on lisäksi
tehty työ- ja myyntipäivien kuukausivaihteluista johtuvia korjauk-
sia.

Julkaisua on jaettu taloudelliseen tutkimukseen ja talouspo-

liittiseen suunnitteluun osallistuville laitoksille ja virastoille, samoin työmarkkinajärjestöille ja eräille kansainvälisille organisaatioille. Monet yritykset ja yksityishenkilöt ovat myös tilanneet tämän julkaisun. Kuviokokoeelma on osoittautunut käyttökelpoiseksi ja selkeäksi analyysivälineeksi sekä suhdannetilanteen kartoittamisessa että pitkän ajanjakson kehityslinjojen tutkimisessa.

Tutkimuslaitos on edelleen osallistunut Eduskunnan pankkivaltuusmiesten kertomuksen sekä pankin vuosikertomuksen laadintaan ja hoitanut viimeksi mainitun jakelun.

2. Kirjasto

Suomen Pankin kirjastoon, jota tutkimuslaitos hoitaa, luettelointiin vuoden 1968 aikana 405 uutta nidettä. Näistä oli 301 ostettua ja 104 lahja- tai vaihtokappaleina saatuja koti- ja ulkomaisia teoksia. Niteiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 15 677 kpl. Kirjastoon saapui säännöllisesti 77 kotimaista ja 102 ulkomaista aikakauslehteä ja -kirjaa sekä 7 ulkomaista ja 33 kotimaista sanomalehteä. Sen lisäksi saapui epäsäännöllisesti n. 150 koti- ja ulkomaista aikakauslehteä, jotka osittain on sijoitettu sitomattomina arkistoon, osaksi lahjoitettu muille kirjastoille. Kaukolainoja muille kirjastoille on välitetty n. 30, joista kymmenkunta Neuvostoliittoon (Viroon), pari Länsi-Saksaan ja Norjaan. Kortistoon merkitään päivittäin n. 30 lainausta.

3. Informaatio ja tilastot

Tutkimuslaitoksen tehtäviin on kuulunut avustaa johtokuntaa sen käyttöön tarvittavan aineiston hankkimisessa, muistioiden ja selvitysten laadinnassa sekä johtokunnan antamien erikoistehtävien suorittamisessa.

Tutkimuslaitos on avustanut kansainvälisiä rahalaitoksia ja järjestöjä Suomen taloutta koskevissa kysymyksissä ja toimittanut

niille niiden tarvitsemaa aineistoa. IMF:n, IBRD:n ja EFTA:n delegaatioille on annettu tarpeellista selvitysapua. Tietoja on annettu myös ulkomaisille pankeille ja tutkijoille. Kotimaassa tietoja on toimitettu Tilastolliselle päätoimistolle sekä muille julkisille virastoille ja laitoksille, pankeille, tutkijoille jne.

Tutkimuslaitoksen edustajat ovat osallistuneet suhdannetilanteen sekä tieteellisten ongelmien pohdintaan pohjoismaisilla ja muilla kansainvälisillä forumeilla. Kotimaassa on pyritty kehittämään yhteistyötä muiden tutkimuselinten, korkeakoulujen, tilastovirastojen ja keskusjärjestöjen kanssa tutkimustyön ja tilastojen tuotannon tehostamiseksi.

Laitoksen säännöllisiä tilastotöitä ovat olleet Suomen Pankkia ja rahamarkkinoita koskevat tilastot sekä maksutase, josta ryhdyttiin julkaisemaan säännöllistä tilastoa vuosineljänneksittäin Bulletinin tammikuun 1968 numerosta alkaen. Laitoksen hoidettavina ovat edelleen luottomarkkinoita, luottokantaa ja maksuvälinevarantoa koskevat tilastot, joita julkaistaan Taloudellisissa Selvityksissä. Luottolaitosten edustajien kanssa sovittiin vuoden 1968 aikana eräistä luottokantatilaston uudistuksista; luottokanta kirjaataan joulukuun ohella myös kesäkuun viimeiseltä päivältä, sektori- luokitusta ja luottoryhmien alajakoa täsmennetään ja luotonantajien ryhmää laajennetaan. Tilaston laskentatyö suoritetaan Suomen Pankin tietokoneella. Uudistus koskee ensimmäisen kerran vuoden 1968 lopun tilastoa.

Suomen Pankissa aikaisemmin laaditut valtion velkaa ja valtion talouden kassapohjaista kehitystä koskevat puhdistuslaskelmat siirtyivät vuoden aikana Valtiovarainministeriön kansantalousosaston tehtäväksi. Laskelmien julkaiseminen jatkuu silti vanhaan tapaan Bulletinissa sekä Tilastokatsauksissa.

4. Suhdannekehityksen seuraaminen ja ennustaminen

Taloudellisen kehityksen seuraamisella ja ennustamisella on tutkimuslaitoksen toiminnassa keskeinen sija. Vuoden aikana on vakiintuneen tavan mukaisesti laadittu neljä arviota taloudellises- ta kehityksestä johtokunnan käyttöä varten. Maalis- ja syyskuun ennusteet sisälsivät itsenäisen suhdannearvion noin vuodeksi eteen- päin ja kesä- ja joulukuun ennusteissa kehityskuvaa tarkistettiin toteutuneen kehityksen pohjalta. Maaliskuun ennusteessa jouduttiin erityistä huomiota kiinnittämään devalvoinnista odotettavissa ole- viin seurauksiin. Ennustetyöhön ovat tutkijoiden lisäksi osallis- tuneet lis. Bredenberg, maisterit Honkanen, Mäenpää, Lagus ja Starck sekä herra Ketola.

Ennustemetodiikkaa on pyritty vuoden aikana entistä enemmän systematisoimaan ja täsmentämään; tarkoitusta varten on ollut toi- minnassa työryhmiä, jotka selvittävät eräiden ennustemenetelmien käyttökelpoisuutta ja soveltuvuutta Suomessa. Perustilastoja on jatkuvasti kehitetty suhdanneanalyysin ja ennustamisen tarpeita vastaaviksi. Laitoksessa suoritettu perustutkimustyö liittyykin suurelta osin suhdannekehityksen ennustamismenetelmiin. Perusti- lastoja on muokattu näitä tarkoituksia varten laitoksessa kehitet- tyjen tietokoneohjelmien avulla. Kausivaihteluista puhdistettuja aikasarjoja julkaistaan Suunnassa ja Suhdanteessa, kuten edellä on mainittu. Todettakoon vielä, että maksutasetilaston koneellinen käsittely saatiin vuoden aikana pääpiirteissään toteutetuksi.

5. Automaattinen tietojenkäsittely

Tutkimuslaitoksen tarvitsema automaattinen tietojen käsittely suoritettiin pääasiassa Suomen Pankin omalla tietokoneella. Kone- aikaa käytettiin kaikkiaan noin 600 tuntia, josta runsas puolet kului aikasarja-analyysiin suhdannekehityksen seuraamista, ennus-

tamista sekä Suunta ja Suhdanne -julkaisua varten. Laitoksen julkaisujen osoitteistojen hoito ja osoitteiden kirjoittaminen vei koneaikaa noin 70 tuntia.

Vuoden 1968 aikana valmistui maksutasetta koskeva ohjelma käyttökuntoon. Maksutasetilasto on tarkoitettu käsitellä kuukausittain tilastoa käyttävien henkilöiden erityistoivomusten mukaan ryhmiteltynä.

Kesällä 1968 laadittiin ohjelma, joka analysoi investointikyselyn vastauksia. Ohjelman suunnittelusta huolehti lis. Nordberg valtiot. yo Tuomisen avustamana. Sitä käytetään jatkuvasti sekä välitulosten että kaksi kertaa vuodessa saatavien lopullisten tulosten laskemiseen.

Edellisten lisäksi tutkimuslaitos käytti tietokonetta tutkijoiden omiin laskelmiin pääasiassa aikasarja- ja regressioanalyysi-ohjelmien avulla. Töiden käytännöllisestä puolesta huolehti rva Jokinen.

ATK-tietojaan lisäsi maisteri Kostiainen osallistumalla FORTRAN IV -kurssille. Maisteri Koskenkylän kurssiohjelmaan kuuluivat ohjelmointitekniikan kurssi, FORTRAN-peruskurssi ja FORTRAN IV. Maisteri Varjonen suoritti systeemin suunnittelukurssin ja rva Jokinen osallistui SURVO-seminaariin.

6. Tutkimustoiminta ja opinnot

Tri Korpelainen on suorittanut valmistelevia töitä kotitalouksien tulonkäyttöä koskevaa tutkimusta varten. Yhdessä maist. Lepäsen kanssa suoritettu tutkimus vakuutussektorista rahoitusmarkkinoiden osana tuli valmiiksi vuoden alkupuolella.

Tri Vartiainen esitti helmikuussa tarkastettavaksi väitöskirjansa "Valtion tulojen kasvuun sisältyvä automatiikka sekä veropöytäkirjojen muutokset Suomessa vuosina 1950-1964". Väitöskirja hy-

väksyttiin tiedekunnan kokouksessa 28.2.1968.

Tri Kukkonen sai valmiiksi väitöskirjansa "Analysis of Seasonal and Other Short-term Variations with Applications to Finnish Economic Time Series", joka esitettiin tarkastettavaksi toukokuussa. Elokuussa tri Kukkonen lähti vuoden opintomatkalle Yhdysvaltoihin Californian Yliopistoon (Berkeley).

Lis. Puntila sai valmiiksi väitöskirjatyönsä "Pankkijärjestelmän rahoitusvarannot Suomen taloudellisessa kehityksessä 1948-64" ja sille myönnettiin painolupa joulukuussa.

Lis. Molander oli lukuvuoden 1967-1968 opintomatkalla Yhdysvalloissa Massachusetts Institute of Technology'ssa. Hintoja, palkkoja ja työllisyyttä koskevan väitöskirjan luonnos valmistui syyskauden 1968 aikana.

Lis. Lindblom ennätti vuoden alkukuukausina jatkaa tulopoliittisen neuvottelumenettelyn problematiikkaa koskevaa väitöskirjatyötänsä. Virkavapausaikanaan hän vielä yhteistyössä lis. Nordbergin kanssa hahmotteli investointikyselyä koskevaa selvitystä.

Lis. Nordberg on pohtinut julkisten investointien suunnittelun tehostamista sekä suunnittelun yleistä teoriaa.

Maist. Hämäläinen on jatkanut lisensiaattityötään palkansaajakotitalouksien säästämiseen vaikuttavista tekijöistä. Sen yhteydessä hän on suunnitellut ja hoitanut 186 kotitaloutta koskeneen haastattelututkimuksen.

Maist. Puumanen sai edellisenä vuonna valmiiksi lisensiaattitutkimuksensa ja on jatkanut lisensiaatin tutkintoon liittyviä opintojaan.

Maist. Elonen on valmistellut lisensiaattityötään valtion lainanoton rahataloudellisista vaikutuksista sekä merkityksestä valtion menojen rahoituksessa.

Maist. Airikkala on edelleen kehitellyt devalvaation maksutasevaikutuksia käsittelevää mallia lisenssiaattityötään varten.

Maist. Leppänen on osallistunut rahoitustilinpidon ja luottokantatilaston uudistamisen suunnitteluun ja toimeenpanoon ja jatkanut rahoitusmarkkinoita koskevaa lisenssiaattityötään, jonka alkuosa esitettiin lisenssiaattiseminaarissa marraskuussa 1968. Yhdessä tri Korpelaisen kanssa hän on osallistunut jo edellisenä vuonna aloitetun vakuutustoiminnan tutkimuksen loppuun saattamiseen. Lisäksi valmistui liikennettä koskeva historiallinen kasvututkimus vuoden aikana lopulliseen käsikirjoituskuuntoon.

Maist. Pauli on kehitellyt lisenssiaattityötään "Optimal växelkurspolitik på medellång sikt".

Maist. Pekonen sai lähes valmiiksi toisen laudaturtyönsä aiheesta "Yrityksen rahoituksen kustannusten määrittäminen".

Maist. Korpinen on lisenssiaattityötään varten tutkinut takaisinkytkennän ratkaisemista iteroinnilla maailmankaupan mallissa.

Maist. Kostiainen on jatkanut tilastotieteen opintojaan yliopistossa, samoin maist. Varjonen. Maist. Koskenkylä on tilastotieteen opintojensa ohella valmistellut tämän aineen laudaturtyötään, jonka aiheena on investointikyselyn otanta.

Professori J.J. Paunio on edelleen toiminut tutkimuslaitoksen neuvonantajana ohjaten erityisesti laitoksessa suoritettavaan tutkijakoulutukseen liittyviä tutkimuksia. Samoja tarkoituksia pyritään edistämään jäljempänä mainitulla tutkimusryhmätoiminnalla.

Valtiotieteen tohtorin arvon saavuttivat vuoden aikana lis. Vartiainen ja lis. Kukkonen. Assistenttien ja laitoksen muiden toimihenkilöiden opinnoista mainittakoon, että herra Ketola on jatkanut opiskelua valtiotieteellisessä tiedekunnassa ja rouva Jokinen, jonka vastuulla ovat laitoksen tietokoneohjelmat, on jatkanut

matematiikan ja tilastotieteen opintojaan, samoin maist. Starck tilastotieteen opintojaan.

Tutkijat ovat jatkuvasti pitäneet kerran viikossa virka-ajan ulkopuolella seminaaria, johon on osallistunut myös laitoksen ulkopuolisia henkilöitä. Syyskaudella muodostettiin tutkijain keskuudessa tutkimusryhmiä ulkomaantalouden, rahatalouden, reaalityalouden ja julkisen talouden alalta. Ryhmät käsittelivät kokouksissaan, joihin tarvittaessa osallistui myös prof. Paunio, eri tutkijoiden sekä koko tutkimuskentän ongelmia.

Erikoistehtäviensä sekä tutkimustöidensä ohella kaikki tutkijat ovat jatkuvasti osallistuneet taloudelliseen selvitys- ja enustetyöhön. Samoin he ovat olleet mukana informaatiotoiminnassa pitämällä mm. luentoja ja esitelmiä taloudellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä käsittelevistä aiheista, esiintymällä radiossa ja televisiossa sekä avustamalla päivälehtiä ja taloudellisia aikakausjulkaisuja. Luettelo tutkijoiden laatimista kirjoituksista on esitetty liitteessä 1 ja luettelo heidän pitämistään esitelmistä ja alustuksista on liitteessä 2.

Tutkimuslaitoksen valvonnan alaisena toimii maamme pitkän ajan taloudellista kasvua selvitteleväns. Kasvututkimustoimikunta, jonka puheenjohtajana on ylijoht. Eino H. Laurila Tilastollisesta päätoimistosta ja varapuheenjohtajana prof. J.J. Paunio. Toimikunnan jäsenenä tutkimuslaitoksen puolesta toimi tri Vartiainen ja kasvututkimustyön valvojana Suomen Pankin puolesta tri Helelä. Vuoden aikana valmistui painokuntoon valtiot.lis. Erkki Pihkalan tutkimus Suomen ulkomaankaupasta vuosina 1860-1918.

7. Komiteat ja toimikunnat

Tri Helelä on osallistunut seuraavien komiteoiden, toimikuntien ja muiden yhteistyöelinten toimintaan:

- Hintaneuvottelukunnan jäsen 24.5.1962-
- Talousneuvoston II varapuheenjohtaja 1.6.1966-
- Ulkoasiainministeriön asettaman, Suomen osallistumisesta GATT:in kauppaneuvotteluihin valmistelevan toimikunnan alaisen tullitoimikunnan jäsen 14.10.1966-
- Jäsen yhteistyökomiteassa, joka on asetettu tutkimaan Suomen ja Neuvostoliiton välisten kaupallisten ja taloudellisten suhteiden laajentamismahdollisuuksia 11.11.1966-
- Talousneuvoston asettaman taloudellisen suunnittelun työryhmän varapuheenjohtaja 9.11.1966-
31.10.1968
- Kehitysapuasiain neuvottelukunnan ja sen asettaman työvaliokunnan varapuheenjohtaja 29.12.1966-
- Jäsen suomalais-neuvostoliittolaisen yhteistyökomission asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä on tutkia yhteistyömahdollisuuksia Suomen ja Neuvostoliiton välillä atomiennergian rauhanomaisen käytön alalla elok. 1967-
17. 1.1969
- Jäsen toimikunnassa, jonka Ulkoasiainministeriö asetti selvittämään kysymystä Suomen liittymisestä OECD:hen 21.12.1967-
- Valtioneuvoston asettaman kauppapoliittisen neuvottelukunnan jäsen 16. 2.1968-
- Ulkoasiainministeriön asettaman, Euroopan markkinakysymyksiä selvittelevän toimikunnan jäsen 16. 2.1968-
- Suomalais-neuvostoliittolaisen taloudellisen yhteistyökomission Suomen ryhmän asettaman Suomen ja Neuvostoliiton välistä uutta 5-vuotiskauppasopimusta vv. 1971-75 valmistelevan työryhmän jäsen 18. 3.1968-
17. 1.1969
- Tasavallan Presidentin OECD:n kanssa Suomen liittymisestä jäseneksi sanottuun järjestöön käytäviä neuvotteluja varten asettaman valtuuskunnan jäsen 7. 6.1968
- Talousneuvoston investointien rahoitusta käsittelevän jaoston puheenjohtaja 4. 9.1968-
- Ulkoasiainministeriön 5.6.1968 asettamalle Pohjoismaiden taloudellisen yhteistyön edellytyksiä Suomen kannalta tutkivan toimikunnan työvaliokunnalle asetetun pääomakysymyksiä ja yleistä talouspolitiikkaa käsittelevän työjaoston jäsen 23.10.1968-

Tri Korpelainen on toiminut varajäsenenä Talousneuvostossa 2.6.1966 alkaen, Talousneuvoston reaali-investointijaoston jäsenenä 4.9.1968 lähtien, Pitkääikaisten sopimusten tarkistamiskomitean jäsenenä 19.9.1968 lähtien, vuodeksi kerrallaan asetettavan Työllisyyskertomuskomitean jäsenenä v. 1968 sekä valtiovarainministeriön asettaman tilastojen kehittämistä selvittelevän työryhmän jäsenenä 26.3.-15.12.1968. Lisäksi hän on ollut jäsen marraskuussa 1968 perustetussa Suomen Pankin informaatiotoimikunnassa.

Tri Vartiainen toimi Talousneuvoston asettaman Taloudellisen suunnittelun työryhmän pääsihteerinä 15.9.1967 - 31.10.1968. Lisäksi hän oli jäsenenä Kasvututkimustoimikunnassa sekä joulukuusta 1968 alkaen Suomen Pankin sisäistä koulutustoimintaa pohtivassa jaostossa. Sihteerinä hän toimi Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan rahoitusjaostossa.

Lis. Puntila on ollut Talousneuvoston rahoitusjaoston varapuheenjohtajana 4.9.1968 lukien.

Lis. Kukkonen on ollut Kulkulaitosneuvoston tilasto- ja tutkimusjaoston talviliikenneongelmaa selvittelevän työryhmän jäsen 19.12.1967 alkaen.

Lis. Molander toimi Talousneuvoston tulopoliittisen tutkimusryhmän jäsenenä elokuusta 1968 alkaen.

Lis. Lindblom on ollut varajäsen Hintaneuvottelutoimikunnassa 10.3.1966 alkaen, varajäsen Tulopoliittisessa tutkimusjaostossa 8.3.1967 alkaen, sihteeri samassa jaostossa 16.3.1967 alkaen kesän 1968 uusjärjestelyihin saakka sekä Työmarkkinajärjestöjen asiantuntijaryhmän tutkija marraskuusta 1967 alkaen. Ryhmä sai työnsä valmiiksi vuoden alkukuukausina.

Lis. Nordberg osallistui asiantuntijalausannon laatimiseen Taloudellisen suunnittelun työryhmälle keväällä 1968.

Maist. Hämäläinen on ollut kuluttajaneuvoston jäsen vuoden alusta lukien.

Maist. Puumanen on ollut asuntosäästöpalkkiotoimikunnan jäsen 22.11.1967 - 3.4.1968. Hän osallistui myös Taloudellisen suunnittelun työryhmälle annetun asiantuntijalausannon laatimiseen keuhäl- lä 1968.

Maist. Elonen on toiminut Kasvututkimustoimikunnan sihteerinä.

Maist. Airikkala on ollut matkustustasetta käsittelevän työryhmän jäsenenä.

Maist. Leppänen otti osaa rahoitustilinpitoa käsittelevän Tilastollisen päätoimiston työryhmän työskentelyyn.

Maist. Korpinen on ollut varajäsenenä Ulkoministeriön asettamassa Euroopan markkinakysymyksiä selvittelevässä toimikunnassa maaliskuusta 1968 alkaen sekä jäsenenä Talousneuvoston ulkomaankauppajaostossa syyskuusta 1968 lukien.

Maist. Kostiainen on toiminut sihteerinä Talousneuvoston investointien rahoitusta käsittelevässä jaostossa 15.10.1968 alkaen.

Maist. Varjonen on toiminut varajäsenenä Talousneuvoston tulo- poliittisessa tutkimusryhmässä kesästä 1968 alkaen sekä Helsingin Yliopiston opintolautakunnan jäsenenä helmikuusta, varapuheenjohtajana 30.11.1968 lukien.

Herra Ketola toimi Ulkomaisten investointien neuvottelukunnan työryhmän vt. jäsenenä helmikuusta kesäkuuhun 1968.

Tieteelliseen toimintaan liittyvistä tehtävistä mainittakoon, että tri Vartiainen on toiminut Kansantaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittajana sekä osallistunut valtiontalouden kirjanpidon uudistusta ja kassalaskelmien julkaisemista koskeviin neuvotteluihin. Tri Kukkonen on ollut Suomen Tilastoseuran esimies kesään 1968 asti ja hoitanut keuhälukukaudella tilastotieteen vt. apulaisprofessorin

virkaa Helsingin Yliopistossa. Helsingin Yliopiston järjestämässä "Suomen talouselämä"-nimisessä luentosarjassa lis. Puntila piti kaksoisluennon aiheesta "Suomen rahoitusmarkkinat". Lis. Molander on toiminut avustavana vt. apulaisprofessorina Helsingin Yliopistossa syyslukukaudella 1968. Lis. Lindblom valittiin Taloustieteellisen Seuran johtokuntaan vuodeksi 1968. Lis. Nordberg on luennoinut kvantitatiivisen taloushistorian kurssin Helsingin Yliopistossa sekä todennäköisyyslaskennan approbatur-kurssin Åbo Akademiassa ja pitänyt tilastotieteen laskuharjoituksia Helsingin kesäyliopistossa. Maist. Elonen on toiminut Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimitussihteerinä. Maist. Airikkala on toiminut Kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen ylimääräisenä opettajana sekä ulkomaankauppaa ja maksutasetta käsittelevän seminaarin valvojana. Maist. Leppänen on luennoinut Kuopion kesäyliopistossa kansantaloustieteen peruskurssin. Maist. Pauli toimi sihteerinä Pohjoismaisen Kulttuuritoimikunnan järjestämässä ulkomaankaupan seminaarissa Tuusulassa. Maist. Pekonen on ollut Taloustieteellisen Seuran vuosikirjan 1967 toimittajana. Maist. Korpinen on kuulunut varajäsenenä Taloustieteellisen Seuran johtokuntaan, luennoinut Helsingin kesäyliopistossa kansantaloustieteen peruskurssia ja johtanut kansainvälisen talouspolitiikan ongelmia käsittelevää laudaturtyöryhmää Helsingin Yliopistossa syyslukukaudella 1968.

8. Ulkomaiset kokoukset

Tri Helelälle kertyi virkamatkoja eri tehtävissä vuoden aikana seuraavasti:

Geneve	EFTA	8. 1.-11. 1.
Pariisi	OECD	24. 1.-26. 1.
Kööpenhamina	Pohjoismaiden pää-, ulko- ja yhteistyöministeriöiden kokous	22. 4.-23. 4.
Lontoo	City of London Course	5. 5.-18. 5.
Moskova	Yhteistyökomitean työryhmä	28. 5.-30.5.

Geneve	EFTA	24. 6.-27. 6.
Kööpenhamina	Pohjoismainen virkamiesvaliokunta	17. 7.
Pariisi	OECD	21. 7.-23. 7.
Islanti	Pohjoismainen keskuspankkikokous	6. 8.-10. 8.
Kööpenhamina	Pohjoismainen virkamiesvaliokunta	29. 8.
Kööpenhamina	" "	18. 9.-19. 9.
Oslo	" "	24. 9.
Tukholma	" "	9.10.
Kööpenhamina	Ekopol/Nordek	18.10.
Kööpenhamina	"	28.10.-30.10.
Pariisi	OECD	18.11.-22.11.
Moskova	Yhteistyökomitean työryhmä	15.12.-18.12.

Tri Korpelainen osallistui kansainvälistä kuluttajapolitiikkaa koskevaan OECD:n kokoukseen Pariisissa 1.-3.4., pohjoismaiseen keskuspankkikokoukseen Reykjavikissa 6.-9.8., The Econometric Society' Euroopan kokoukseen Amsterdamissa 2.-7.9. sekä GATTin maksutasekonsultaatioihin Genevessä 4.11.1968.

Tri Vartiainen osallistui julkisen talouden konferenssiin Torinossa 9.9.-13.9. sekä pohjoismaiseen suhdannekokoukseen Oslossa 18.11.

Lis. Puntila osallistui OECD:n näkymätöntä maksuliikettä käsittelevän komitean ja taloudellisten asiantuntijoiden yhteiskokoukseen Pariisissa 9.-11.10.

Lis. Molander osallistui skandinaaviseen Marstrand-kokoukseen 23.-25.8. esitelmöiden siellä kustannus- ja reaali muuttujien vuorovaikutuksesta inflaatioprosessissa.

Lis. Nordberg osallistui The Econometric Society'n Euroopan kokoukseen Amsterdamissa 2.-7.9.

Maist. Hämäläinen osallistui Pohjoismaiseen kuluttajatutkimusseminaariin Tukholmassa 18.-23.10. ja suoritti samalla käyntejä eri

tutkimuslaitokseen Tukholmassa.

Maist. Puumanen osallistui Altbachin monetaariseen seminaariin Itävallassa 23.8.-3.9.

Maist. Elonen otti osaa Kansainvälisen valuuttarahaston kurssiin "Financial Analysis and Policy" Washingtonissa 11.3.-26.7.

Maist. Korpinen osallistui OECD:n talouspoliittisen komitean työryhmän suhdanneanalyysia ja -tilannetta käsittelevään kokoukseen Pariisissa 21.-23.10.

Maist. Pauli osallistui Pohjoismaiseen valmistelemaan suhdannekokoukseen Oslossa 5.11.

Maist. Pekonen esitti valmistellun puheenvuoron XIII Pohjoismaisessa nuorten kansantaloustieteilijäin kokouksessa Oslossa 19.-22.6.

Pohjoismaainen Kulttuuritoimikunta järjesti nuorille kansantaloustieteilijöille ulkomaankaupan teoriaa käsittelevän kansainvälisen seminaarin Tuusulan Kunnallisopistossa 26.8. - 7.9.1968. Tutkimuslaitoksesta seminaariin osallistuiivat maisterit Airikkala, Korpinen, Pauli (seminaarin sihteerinä) sekä Starck.

9. Henkilökunta

Vuoden kuluessa tapahtui normaaliin tapaan muutoksia tutkimuslaitoksen henkilökunnassa.

Seuraavat muutokset tapahtuivat henkilökunnan vakansseihin sijoituksissa:

Valtiot. tri Lauri Korpelainen, joka 1.4.1967 lukien toimi tutkimuslaitoksen osastopäällikkönä, määrättiin 1.6. lukien virkaa toimittavana hoitamaan tutkimuslaitoksen johtajan tointa sekä nimitettiin 12.11. mainittuun toimeen.

Valtiot. tri Henri J. Vartiainen, joka 15.1.1960 lukien toimi ylimääräisenä ja 1.3.1968 lukien vakinaisena tutkijana, nimitettiin

30.5. tutkimuslaitoksen toisen osastopäällikön toimeen.

Valtiot. tri Pertti Kukkonen, joka 1.10.1960 lukien toimi tutkimuslaitoksen ylimääräisenä tutkijana, nimitettiin 30.6. tutkimuslaitoksen vakinaisen tutkijan toimeen.

Ylimääräinen tutkimusapulainen, hum. kand. Helena Holmqvist nimitettiin vakinaiseksi konttoriapulaiseksi 1.1.1969 lukien.

Virkavapaina olivat seuraavat henkilöt:

Valtiot. tri Pertti Kukkoselle, joka hyväksyttiin Visiting Scientist'ina Kalifornian yliopistoon (Berkeley) lukuvuodeksi 1968/1969, myönnettiin palkallista virkavapautta 1.9.1968 - 30.6.1969.

Valtiot. lis. Ahti Molanderilla, joka edellisenä vuonna oli hyväksytty Visiting Scientist'ina Massachusetts Institute of Technology -yliopistoon lukuvuodeksi 1967/68, oli palkallista virkavapautta 1.9.1967 - 30.6.1968.

Valtiot. kand. Heikki Elosella, joka osallistui IMF:n Financial Analysis and Policy -kursseille Washingtonissa, oli palkallista virkavapautta 11.3. - 26.7.

Valtiot. lis. Seppo Lindblomille myönnettiin 23.3. lukien palkatonta lomaa siksi ajaksi, jona hän toimii pääministerin sihteerinä.

Tutkimuslaitoksen henkilökunnasta erosivat seuraavat:

Tutkimuslaitoksen johtaja, valtiot. tri Timo Helelä, joka 7.5. nimitettiin Suomen Pankin johtajaksi.

Ylimääräinen tutkija, valtiot.lis. Leif Nordberg 31.12. siirryäkseen hoitamaan Åbo Akademin tilastotieteen professorin tointa.

Tutkimuslaitoksen palvelukseen otettiin vuoden kuluessa seuraavat henkilöt:

Valtiot. kand. Raikas Seppo Kostiainen ylimääräiseksi tutkijaksi 1.6. lukien.

Valtiot. kand. Jouko Tuomo Mikael Varjonen ylimääräiseksi tutkijaksi 17.6. lukien.

Valtiot. kand. Heikki Sakari Koskenkylä ylimääräiseksi tutkijaksi 1.7. lukien.

Valtiot. kand. Atri Väinö Antero Arimo ylimääräiseksi tutkijaksi 4.12. lukien.

Valtiot. kand. Birgitta Ingeborg Sofia Starck ylimääräiseksi aktuaariksi 1.8. lukien.

Miss Linda Doreen Shelley, B.Sc. (Econ.), kotipaikka Lontoo, tutkimuslaitoksen julkaisujen ja selvitysten englanninkielisen asuntarkastajaksi 1.8. lukien.

Merkonomi Airi Orvokki Henriksson, synt. Kettunen, ylimääräiseksi tutkimusapulaiseksi 16.12. lukien.

Valtiot. kand. Seppo Leppänen oli otettu 1.10.1965 ylimääräiseksi tutkijaksi kandidaattiportaaseen valmistelemaan rahoitusmarkkinoiden tilastoinnin kokonaisuudistusta. Hänen työsuhdettaan jatkettiin vuoden 1968 loppuun ja edelleen vuoden 1969 loppuun.

Kesäkuukausina tutkimuslaitoksessa toimivat harjoittelijoina valtiot. ylioppilaat Tarmo Heikki Antero Tuominen ja Jussi Antero Raumolin, edellinen 15.5. - 31.8. ja jälkimmäinen 4.6.-14.9.

Tutkimuslaitoksen toimenhaltijain määrä, virkavapaana olevat sekä vahtimestari ja asiatyttö mukaanluettuina oli vuoden lopussa 48.

28.1.1969

Lauri Korpelainen

Henri J. Vartiainen

TUTKIJOIDEN KIRJALLINEN TOIMINTA, VUONNA 1968

LAURI KORPELAINEN

Vakuutussektori rahoitusmarkkinatarkastelun valossa. Sosiaalivakuutuksen tutkimusryhmän tutkimus N:o 4, 10.4.1968. Moniste. IX + 95 + 53 siv. (Yhdessä Seppo Leppäsen kanssa.)

Kotitalouksien merkityksestä pääomanmuodostuksessa. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Nide 2, 1968.

Kulutus - taloutemme akilleen kantapää? Suomen Kuvalehti N:o 7, 17.2.1968.

Informationsproduktionen i Finlands Bank. Moniste. 14 siv. (Yhdessä Pauli Kanervan ja Markku Puntilan kanssa.)

HENRI J. VARTIAINEN

The Finnish Economy in 1967. Bank of Finland Monthly Bulletin, April 1968. (Yhdessä Kari Pekosen kanssa.)

Public Finance in 1967. Bank of Finland Monthly Bulletin, August 1968.

Julkisen talouden tutkimuksesta. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Nide 2, 1968.

Taloustieteilijä hyvinvoinnin tulkkina. Taloustieteellisen seuran vuosikirja 1967.

Valtion tulot ja taloudellinen aktiviteetti. Työnantaja, huhtikuu 1968.

REINO AIRIKKALA

Finland's Balance of Payments in 1967. Bank of Finland Monthly Bulletin, July 1968.

Suomen kansainväliset liiketoimet vuonna 1967. KOP Taloudellinen katsaus N:o 3, 1968.

Suomen maksutase vuosina 1957-1967. Taloudellisia selvityksiä, Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, Sarja A:31, Helsinki 1968.

HEIKKI U. ELONEN

Taloudellinen katsaus. Maalaiskunta 18/1968.

ERKKI KETOLA

Sanomalehtiartikkeleita kansainvälisestä taloudesta. Uusi Suomi.

PEKKA KORPINEN

Structural Changes in Finnish Industrial Production in 1954-1965. Bank of Finland Monthly Bulletin, February 1968.

Tullinalennusten vaikutuksista. Taloudellisia selvityksiä 1968 (ilm. 1969).

A Trade Model: An Iterative Solution. Paper submitted to the OECD Working Group on short-term economic prospects.

Tullien vaikutus ulkomaankauppaan ja tuotantoon. P.M. Ulkoasiainministeriön integraatiotoimikunnalle.

Suomen kehitysapu vuonna 1969. Ulkopoliitikka N:o 3/1968.

Maksutasepolitiikka. Selvitys Ulkoasiainministeriölle Euroopan markkinakysymyksistä.

PERTTI KUKKONEN

Analysis of Seasonal and Other Short-term Variations with Applications to Finnish Economic Time Series. Väitöskirja. Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja, Sarja B:28, Helsinki 1968. 136 siv.

Taloudellisten aikasarjojen analyysistä. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Nide 4, 1968.

SEPPO LEPPÄNEN

Vakuutussektori rahoitusmarkkinatarkastelun valossa. Sosiaalivakuutuksen tutkimusryhmän tutkimus N:o 4. Moniste. (Yhdessä Lauri Korpelaisen kanssa.)

AHTI MOLANDER

Interdependence Between Prices and Wages. Kansantaloudellinen aikakauskirja, Nide 3, 1968.

LEIF NORDBERG

Päätätieteen keskeisiä ongelmia. WSOY, Porvoo 1968. (Yhdessä prof. L. Törnqvistin kanssa.)

Post- och telegrafverkets nuvärdevolym under åren 1927-1965. Nordisk Posttidskrift No. 2, 1968.

Tietokone tutkijoiden apuna Suomen Pankin taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa. IBM Katsaus N:o 3, 1968.

RALF PAULI

Finland's Foreign Trade in 1967. Bank of Finland Monthly Bulletin, May 1968

Råvarumarknaderna. Artikkel i Mercatorissa kerran kuukaudessa raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnoista.

Suomen tavaratuonti 1958-67 - suhdanne-, rakenne- ja ennustenkohtia. Taloudellisia Selvityksiä 1968 (ilm. 1969).

KARI PEKONEN

The Finnish Economy in 1967. Bank of Finland Monthly Bulletin, April 1968.
(Yhdessä Henri J. Vartiaisen kanssa.)

KARI PUUMANEN

Indeksivaateet valintakohteina. Suomen Pankin taloustieteellinen tutkimuslaitos, sarja D:19, monistettuja tutkimuksia, maaliskuu 1968.

PM Kokonaistaloudellisesta rahoitussuunnittelusta, Talousneuvoston taloudellisen suunnittelun työryhmälle. Moniste, Helsinki 1968. (Yhdessä N. Anderssonin kanssa.)

JOUKO VARJONEN

Panos-tuotosjärjestelmän soveltuvuudesta talouspoliittiseen päätöksentekoon.
Kansantaloudellinen aikakauskirja, Nide 4, 1968.

TUTKIJOIDEN ESITELMÄTOIMINTA VUONNA 1968

TIMO HELELÄ

Miten maa makaa. Suomalaisen Pohjan vuosikokous 27. 3. 1968.

Tavoitteet ja saavutukset devalvaation jälkeen. Teknisten Liitto ry:n luento-
päivät, 5. 10. 1968.

Mihin on pyritty, mitä on saavutettu devalvaation jälkeen? Konttorinjohtajien
neuvottelukokous, 8. 11. 1968.

Miten uuden nousukauden tuloa voitaisiin jouduttaa? Suomen Työn Liiton
vuosikokous 12. 11. 1968.

Taloudellisia näkymiä vuosiksi 1969-1970. Vakauttamista koskeva neuvotte-
lutilaisuus valtioneuvoston juhlahuoneistossa 25. 11. 1968.

LAURI KORPELAINEN

Vakauttaminen myötätuulessa: taloudellisen kehityksen näkymiä ja niiden
taustaa. Merkonomiliitto ry:n liittokokous Kotkassa 19. 5. 1968.

Devalvaation jälkeen: toiveet ja todellisuus. Kymen-Vuoksen Säästöpankki-
yhdistys ry:n vuosikokous Lappeenrannassa 24. 8. 1968.

Informationsproduktionen i Finlands Bank. Seminariet för de nordiska
centralbankernas tjänstemän den 10-13 september 1968 i Helsingfors.
(Esitys laadittu yhdessä Pauli Kanervan ja Markku Puntilan kanssa.)

HENRI J. VARTIAINEN

Taloudellinen kasvu ja budjettipolitiikka. Varkaus 18.3.1968, kauppakamarien kokous.

Opintojen rahoittamisesta. Paneelikeskustelu, SYL:n neuvottelupäivät, Turku 27.4.1968.

Taloudellinen katsaus. Pellervo-seura ja MTK, Kirkkonummi 6.5.1968.

Ajankohtaisia talouspoliittisia ongelmia. Sanoma Oy:n toimittajakoulu, 12.12.1968.

REINO AIRIKKALA

Kansainvälisen talouden nykyongelmia. Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan "Finnfocus"-luennot, 13.2.1968.

Suomen viennin rakenne. Valtakunnallinen vientipäivä Kotkassa 18.5.1968.

Användning av datamaskin vid uppgörande av betalningsbalansstatistiken. Pohjoismaiden Keskuspankkien virkailijoiden koulutuspäivät Helsingissä, 11.9.1968.

SIRKKA HÄMÄLÄINEN

Koti tuottaa ja kuluttaa. Martta-liiton konsulenttipäivillä Helsingissä 7.10.1968.

PEKKA KORPINEN

Suomi ja UNCTAD II. Alustus keskustelutilaisuudessa 24.4.1968.

AHTI MOLANDER

Vissa empiriska erfarenheter av växelverkan mellan kostnadsvariabler och reala storheter i inflationsprocessen. Marstrand, 23.8.1968.

Työmarkkinamuuttajat taloudellisessa mallissa. Taloustieteellinen seura, 20.11.1968.

LEIF NORDBERG

Några exempel på användningen av datamaskin inom Finlands Banks institut för ekonomisk forskning. Seminariet för de nordiska centralbankernas tjänstemän i Finlands Bank, 11.9.1968.

KARI PEKONEN

Kansainvälisen kaupan peruskysymyksiä. Esitelmä "Finnfocus"-koulutuspäivillä Kauppakorkeakoulussa 13.2.1968.

MARKKU PUNTILA

Taloudellinen tilannekatsaus. Pohja-yhtymän neuvottelupäivät Joutsassa, 23.9.1968.

Suomen Pankin asema Suomen rahoitusmarkkinoilla. Sanoma Oy:n toimittajakoulu, 12.12.1968.